

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 august 2019, în cauza penală în privința lui,

Caramovschi Dmitri XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 15.03.2018 – 16.04.2019

instanța de apel: 29.05.2019 – 08.08.2019

instanța de recurs: 18.11.2019 – 25.11.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 16 aprilie 2019, s-a hotărât:

A fost încetat procesul penal la învinuirea lui Caramovschi Dmitri, de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 27, 171 alin. (1); 179 alin. (1), Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

A fost respinsă cerința procurorului, privind încasarea de la Caramovschi Dmitri, în contul statului, a cheltuielilor suportate în legătură cu efectuarea expertizelor în sumă de 850 lei, ca fiind neîntemeiată.

A fost revocată măsura preventivă sub formă de obligația de a nu părăsi țara, aplicată în privința lui Caramovschi Dmitri.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Caramovschi Dmitri, este învinuit în aceea că el, la data de XXXXX, aproximativ la ora 04 și 00 minute, a pătruns în coridorul încăperii locative al domiciliului amplasat în satul XXXXX, raionul XXXXX, str. XXXXX, ce aparține lui XXXXX, unde în scopul satisfacerii poftelor sale sexuale, a atacat-o și cu aplicarea forței fizice a încercat să o dezbrace de halatul de baie și lenjeria intimă, însă văzând că ultima a refuzat categoric hărțuială din partea sa, solicitând să părăsească locuința ei și să o lasă în pace, precum și a opus rezistență fizică acțiunilor infracționale. Nerefuzând de la intenția sa infracțională, continuând intențiile sale

infracționale îndreptate întru satisfacerea poftei sale sexuale, contrar voinței lui XXXXX, a aplicat ultimei o lovitură cu pumnul în regiunea feței și după ce XXXXX, a căzut jos la podea, a aplicat ultimei câteva lovituri pe diferite părți ale corpului, suprimând în așa mod rezistența opusă, după ce suprimând rezistența fizică a lui XXXXX, a încercat să scoată de pe ea lenjeria intimă, încercând să întrețină un raport sexual, însă nu a reușit să ducă intenția sa infracțională până la capăt, din motive independente de voința sa, din motivul că XXXXX, opunând furios rezistență fizică, l-a împins din locuința ei și a închis ușa de la intrare la cheie limitând accesul acestuia în locuința ei și către ea însuși.

Acțiunile lui Caramovschi Dmitri, au fost încadrate în baza prevederilor art. 27, art. 171 alin. (1), Cod penal, conform indicilor – tentativă de viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei.

Tot el, Caramovschi Dmitri, se învinuiește în aceea că, la data de XXXXX, aproximativ la ora 04 și 00 minute, ilegal, contrar voinței și dorinței proprietarului, a pătruns în locuință amplasată în XXXXX, raionul XXXXX, str. XXXXX, ce aparține lui XXXXX, și la cerința lui XXXXX, să părăsească domiciliul ei nu a reacționat, aflându-se ilegal în domiciliul menționat, refuzând să-l părăsească.

Acțiunile lui Caramovschi Dmitri, au fost încadrate în baza prevederilor alin. (1), art. 179 Cod penal, conform indicilor – pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Lefter Sergiu, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea respingerii cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 850 lei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie încasat de la Caramovschi Dmitri în contul statului, cheltuielile de judecată în mărime de 850 lei.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că, prima instanță neîntemeiat a invocat în motivarea soluției în această parte că, inculpatul Caramovschi Dmitri, nu a fost inițiatorul efectuării expertizelor și că expertizele efectuate au fost făcute în scopul examinării obiective a cauzei.

Toate expertizele efectuate, au fost făcute în temeiul ordonanței organului de urmărire penală, întru demonstrarea vinovăției inculpatului, ce este sarcina organului de urmărire penală. Însă, instanța de fond nu a luat în considerație că, toate expertizele au fost efectuate din contul statului.

Trimiterile instanței de fond la prevederile alin. (3), art. 227 Cod de procedură penală, nu sânt unele convingătoare, deoarece prevederile normei legale menționate, prescrie achitarea cheltuielilor de judecată din contul statului, doar în cazul în care legea nu dispune altfel.

În acest sens, prevederile alin. (3), art. 227 Cod de procedură penală, urmează să fie raportate la prevederile alin. (2), art. 229 Cod de procedură penală, care permite încasarea cheltuielilor de judecată din contul persoanei condamnate.

Mai mult ca atât, prima instanță nu a stabilit prezența în cauză a circumstanțelor prevăzute de alin. (3), art. 229 Cod de procedură penală, în temeiul cărora inculpatul Caramovschi Dmitri, poate fi eliberat de la achitarea cheltuielilor de judecată.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 august 2019, apelul procurorului a fost respins, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, sentința primei instanțe a fost contestată de procuror în partea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, nefiind contestată calificarea și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Instanța de apel examinând materialele dosarului, a ajuns la concluzia că, prima instanță corect a stabilit aspectele de fapt și de drept ale cauzei, pronunțându-se corect asupra acțiunilor imputate inculpatului. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe care au fost administrate și examinate în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, și care au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, în momentul comiterii infracțiunii de către inculpatul Caramovschi Dmitri, dispunerii efectuării expertizelor, precum și în timpul efectuării expertizelor dispuse, legislația procesual penală reglementa direct că, plata expertizelor efectuate în temeiul alin. (1), art. 143 Cod de procedură penală, se efectua din contul bugetului de stat, adică, acest lucru a fost prevăzut expres într-o normă de drept procesual imperativă. Astfel, la caz nu există nici o justificare juridică a cerinței procurorului, privind încasarea cheltuielilor de judecată, suportate de către organul de urmărire penală, în cadrul urmăririi penale, din contul inculpatului Caramovschi Dmitri.

Conform alin. (3), art. 75 al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68, din 14 aprilie 2016, în vigoare 10 iunie 2016, cu modificările ulterioare, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Materialele dosarului cu certitudine denotă faptul că, rapoartele de expertiză judiciară nr. XXXXX din 05 ianuarie 2018, în privința părții vătămate XXXXX, nr. XXXXX din 10 ianuarie 2018, în privința inculpatului Caramovschi Dmitri și nr. XXXXX din 16 ianuarie 2018, au fost întocmite în

baza ordonanțelor privind dispunerea efectuării expertizelor din 03 ianuarie 2018, emise de către ofițerul de urmărire penală al Secției Urmăririi Penale a Inspectoratului de Poliție Taraclia, Mitroșenco Ana.

Instanța de apel a considerat că, expertizele judiciare în cauză, au fost dispuse în cadrul urmăririi penale, pentru acumularea probatoriului necesar, iar cheltuielile suportate urmează să fie trecute în contul statului și nu pot fi puse pe seama inculpatului. Este relevant de menționat că, însăși procurorul în apelul declarat, recunoaște că expertizele în cauză au fost efectuate pentru examinarea obiectivă și completă a cauzei penale, întru demonstrarea vinovăției inculpatului Caramovschi Dmitri XXXXX, de săvârșirea infracțiunilor imputate.

Invocând argumentele respective, procurorul indică în mod direct că, inițiator al efectuării expertizelor judiciare în cazul dat, este organul de urmărire penală.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a reținut că este nefondată poziția procurorului, precum că, instanța de fond eronat a reținut că inculpatul Caramovschi Dmitri, nu a fost inițiatorul efectuării expertizelor. Or, la caz, nu sa stabilit situația prevăzută de alin. (2), art. 142 Cod de procedură penală, și inculpatul Caramovschi Dmitri, nu a manifestat nici o inițiativă proprie, privind efectuarea expertizelor în cadrul prezentei cauze penale.

În ceea ce ține trimiterile procurorului la prevederile art. 229 CPP, Colegiul judiciar consideră că, aceste argumente nu pot fi reținute ca întemeiate, și urmează să fie respinse.

Din norma legală citată supra, nu rezultă expres că, cheltuielile de judecată se încasează anume din contul persoanei inculpate de săvârșirea infracțiunii. Această normă lasă o marjă de apreciere și de la caz la caz, instanța de judecată în dependență de situație și probele prezentate, hotărăște de către cine urmează să fie suportate cheltuielile de judecată. Alin. (2), al art. 229 Cod de procedură penală, indică posibilitatea instanței de judecată de a obliga inculpatul la plata cheltuielilor de judecată, însă nicidecum nu urmează să fie tratată ca o obligare a instanței de judecată, să puie achitarea cheltuielilor pe seama inculpatului.

Astfel, instanța de apel a conchis că este greșită poziția procurorului, precum că art. 229 Cod de procedură penală stabilește în mod expres că, cheltuielile de judecată urmează să fie încasate din contul inculpatului, or, această poziție este lipsită de orice suport de drept.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care, invocând temeiurile prevăzute de *art. 427 alin. (1) pct. 6* Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei în partea soluției privind

cheltuielile judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- în soluția instanțelor de fond lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare pe contul statului;

- cheltuielile legate de efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală – expertiza judiciară;

- soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitate juridică, cheltuielile sunt trecute în contul statului;

- instanța de apel odată ce a respins cererea privind încasarea sumei de 850 cu titlu de cheltuieli judiciare din contul inculpatului, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultând că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art. 397 pct. 5 și art. 416 Cod de procedură penală.

6. Referință asupra recursului declarat, nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La caz se constată că procurorul a declarat recurs în termenul legal prevăzut.

Din textul recursului Colegiul penal constată că, recurentul a indicat în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expunându-și dezacordul cu decizia instanței de apel privind soluționarea cererii de încasare a cheltuielilor judiciare.

Sub acest aspect Colegiul penal consideră că, recurentul în susținerea temeiului de drept indicat, nu a adus o argumentare de fapt și de drept,

suficientă pentru a impune necesitatea casării deciziei instanței de apel în această parte, or, instanța s-a expus argumentat și motivat asupra cerinței părții acuzării cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, solicitare ridicată spre soluționare și în prezentul recurs ordinar, bazându-și soluția privind respingerea apelului procurorului în această parte, pe prevederile art. 227- 229, art. 143 Cod de procedură penală precum și potrivit art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența constantă a CtEDO.

În acest sens, Colegiul penal face trimitere la pct. 37 a hotărârii în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, în care s-a statuat că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul penal apreciază critic alegațiile recurentului cu privire la faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei, nu a ținut cont de prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, or, instanța de apel a reținut corect circumstanțele suportării cheltuielilor judiciare, care nu urmează a fi puse în sarcina inculpatului, întrucât acestea sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și sunt cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, dar nu cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală.

Atât timp cât statul are obligația, în sensul art. 6 CEDO, de a dovedi vinovăția persoanei trasă la răspundere penală în conformitate cu prevederile art. 24, 56 Cod de procedură penală, prin intermediul agenților săi, care la rândul lor, conform art. 96, 97 Cod de procedură penală, au sarcina probațiunii, legea penală îi garantează acuzatului dreptul la prezumția nevinovăției prin prisma art. 8 Cod de procedură penală, liberându-l de obligația de a-și demonstra nevinovăția, raționament care își găsește aplicabilitate și în raport cu orice chestiune conexă, necesară pentru demonstrarea vinovăției inculpatei, cum este efectuarea la caz a rapoartelor de expertiză judiciară nr. XXXXX din 05 ianuarie 2018, în privința părții vătămate XXXXX, nr. XXXXX din 10 ianuarie 2018, în privința inculpatului Caramovschi Dmitri și nr. XXXXX din 16 ianuarie 2018.

Astfel, dispunerea de către organul de urmărire penală a efectuării expertizelor, a fost o acțiune indispensabilă procesului penal, or, la acea

etapă inculpatul beneficia de prezumția nevinovăției, care îl libera de obligația de a-și demonstra nevinovăția, așadar ultimul neavând careva îndatoriri pecuniare față de dispozițiile și acțiunile organului de urmărire penală, care în virtutea legii are obligația de a acumula probe pentru stabilirea adevărului pe caz, iar punerea în sarcina persoanei recunoscute vinovate de comiterea unei infracțiuni, a achitării cheltuielilor judiciare pentru acțiunile organului de urmărire penală, nu poate fi reținută atât timp cât legea procesual-penală reglementează clar și explicit acest aspect, având un efect imperativ.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță, cazul de casare invocat de către recurent ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează că, argumentele invocate de recurent sunt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 august 2019, în cauza penală în privința lui *Caramovschi Dmitri* XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie